

CHISINĂUL, ÎN TRE MĂZGĂLEALĂ ȘI ARTĂ

Victoria MĂRGINEANU

Declarații de dragoste. Citate. Îndemnuri. Înjurături. Și tot felul de hieroglife pot fi observate la o singură plimbare pe străzile Chișinăului. Zidurile, gardurile și stațiile sunt victimele diverselor măzgăleli care, deși exprimă un mesaj, pot provoca și un „atac de cord”.

Tinerii artiști ce „tulbură ordinea publică” prin creațiile lor nonconformiste adesea uită că măzgălelele pe care le scriu cu atâta entuziasm sunt departe de artă și de libera exprimare. Nicio față nu se îndrăgostește de la un „Te iubesc” scris sub pod și niciun politician nu suferă de la o înjurătură pe perete. Însă cel care suferă cu adevărat este orașul.

De ce își doresc oamenii cu atâta încăpățănare să desfigureze imaginea Chișinăului? De ce nu au grijă de locul în care trăiesc? *Un oraș este produsul viu al mâinii și minții umane*, spunea Charles Abrams. Minte și mâinile noastre sunt cele care pot reda frumusețea, dar și opusul ei. Dorința acerbă de manifestare nu trebuie să aducă cu ea acțiuni negative. Din contra, acțiunile noastre pot înfrumuseța și îmbunătăți locul în care trăim. De fapt, spontaneitatea, rapiditatea și improvizația pe care le implică arta stradală dublează performanța estetică. Ca și în *parkour*, aici e nevoie de o performanță fizică și morală.

Iar toate acestea împreună pot da naștere unor creații de excepție. Mai ales că avem artiști care ne demonstrează că și în Chișinău arta stradală se poate practica cu succes. Un exemplu este artista de graffiti cu

pseudonimul Izzy Izvne, care este singura persoană de la noi inclusă în cartea celor mai buni 100 de artiști graffiti din Europa. Lucrările acesteia sunt pline de culoare și, după cum remarcă artista, „pot fi găsite peste tot și într-un mod neașteptat”.

Un alt exemplu este un proiect recent inițiat, care se numește „Chisinau is me”. Acesta își propune, prin intermediul artei stradale, să înfrumusețeze imaginea Chișinăului. Totodată, oferă posibilitatea fiecărui locuitor de a participa cu ideile sale. Putem deja observa taxiul galben pictat pe

o porțiune de beton de pe strada Alexei Mateevici, dar și bucata de salam creată dintr-o țevă lângă Teatrul „Ginta Latină”. Nu e cazul să critic calitatea acestor lucrări, dar inițiativa este admirabilă. În acest mod, locuitorii pot învăța să fie mai atenți la ceea ce au în jurul lor și la felul cum pot înfrumuseța locurile în care trăiesc.

Ne-am obișnuit să fim invadați de pliante publicitare, de afișe electorale, de anunțuri cu femei care ghicesc viitorul, dar nu ne obișnuim să apreciem curajul celor care vor să schimbe imaginea orașului. Artiștii moderni precum Banksy și Pejac ne uluiesc cu ceea ce pot să creeze pe zidurile devastate. Cu siguranță, ne-am dori și noi în Chișinău să putem admira arta adevărată chiar în mijlocul străzii.

Un alt proiect amuzant și creativ este realizat pe străzile din New York de artistul american Aakash Nihalani. Sunt orașe care, pe lângă aspectul plăcut, vor să mai scape de monotonie și rutină. Astfel, acest artist a introdus un fel de matematică stradală. La o singură căutare pe *google* vă puteți da seama că e un proiect, cu adevărat, unic.

Canman – sau, dacă doriți, „omul de tinichea” – e o altă inițiativă în spațiul public. Aceasta e concepută și creată de artistul britanic My Dog Sighs.

NE-AM OBIȘNUIT SĂ FIM INVADAȚI DE PLIANTE PUBLICITARE, DE AFIȘE ELECTORALE (...), DAR NU NE OBIȘNUIM SĂ APRECIEM CURAJUL CELOR CARE VOR SĂ SCHIMBE IMAGINEA ORAȘULUI.

Este vorba de cutii metalice goale găsite pe străzi, care sunt pictate și apoi reamplasate pentru ca oricine își dorește să le poată lua acasă.

Există o mulțime de idei în lumea întregă, care pot inspira Chișinăul și care ne pot demonstra că putem fi creativi la noi acasă. Să lăsăm declarațiile de dragoste, citatele, îndemnurile și înjurăturile pentru jurnalul personal. Iar spațiul public să îl înfrumusețăm doar cu proiecte demne de admirat.

Orașul este așa cum sunt și oamenii lui. Să demonstrăm că acest lucru e adevărat.